

Xhevdet Spahija

**ALBANSKA NARODNA
NOŠNJA U SLIKARSTVU**

**VESHJET POPULLORE
SHQIPTARE NË PIKTURË**

GALERIJA: "ZVONIMIR" MORH
UL.ANTUNA BAUERA 33
ZAGREB

03-08 LIPNJA QERSHOR **2022**

Albansko kulturno društvo u Hrvatskoj
Shoqata kulturore Shqiptare në Kroaci
Albanian cultural association in Croatia

NARODNA NOŠNJA

Ako sudjelujemo na nekoj folklornoj ili društvenoj manifestaciji u našoj zemlji, ako posjetimo tržnicu u našim gradovima, ako asistiramo u nekom narodnom ili obiteljskom blagdanu u različitim predjelima, prva stvar, koja nam skreće pažnju je tradicionalan način odjevanja našeg naroda. Albanski narod ima jako razvijen ukus odjevanja. Različita nošnja, koju koristi naš narod, važan je materijal za dokumentiranje ekonomskog razvoja, razinu njegove kulture, umjetničku snagu, kao i druge karakteristike njegovog svakodnevnog života. U našem narodu u svakodnevnoj upotrebi nalazimo jedan veliki broj različitih nošnji. Često puta, ne samo u jednom predjelu imamo samo jednu pripadajuću nošnjua, a u nekim slučajevima i unutar obitelji jednog sela imaju poseban način odjevanja. Ova odjeća se razlikuje jedna od druge od materijala kojisu korišteni, od vanjskog oblika, od boja, njihovih kombinacija i od posebnih ukrasa. Poseban interes predstavljaju narodne nošnje u pripremi njihovog materijala, u šivanju i ukrašavanju. Ženska nošnja ima više različitosti i više su ukrašeniije. Najviše od svega rade vez košulja. Njezine ruke znaju koristiti iglu s majstorstvom. Vezu s samo vidljivi dijelovi košulje, a to su vrat, grudi i donji dio košulje. Obično se vezu svilenim ili pamučnim koncem, u različitim bojama, gdje se posebno primjećuju crvena i crna boja.

Albanska žena stoljećima je uspjevala jako dobro u ručnom radu kombinirati oblike i boje, što je plod bogate mašte i jake intuicije. Ručni radovi albanske žene lijepi su kao i naše pjesme jer su I onepravi izraz promjena našeg naroda kao što su radost, tuga, ljubav i drugo. Iz ovog dragocijenog blaga nadahnuće je našao naš slikar Xhevdet Spahija, te je svoje utiske oko narodne nošnje prikazao na svojim slikama u kojima ćete danas uživati.

KOSTUMET POPULLORE

Po të marrim pjesë në një manifestim folklorik ose shoqëror në vëndin tonë, po të bëjmë një vizitë në një ditë tregu ndër qytetet tona, po të asistojmë në një festë popullore ose familjare ndër krahina të ndryshme, gjëja e pare, që na tërheq më tepër vërejtjen, është mënyra tradicionale e veshjeve të popullit tonë. Populli shqiptar e ka të zhvilluar shumë shijen e të veshurit.

Veshjet e ndryshme, që përdor populli, janë një material i vlefshëm për të dokumentuar zhvillimin e tij ekonomik, shkallën e kulturës së tij, fuqinë e tij artistike, si dhe karakteristika të tjera të jetës së tij të përditshme.

Tek populli ynë gjejmë në përdorim të përditshëm një numër të madh veshjesh të ndryshme. Shpesh herë jo vetëm një krahinë ka një veshje të vetën, por edhe një fshat i vetëm dhe në disa raste edhe një grumbull familjesh, Brenda një fshati, kanë një mënyrë të vecant veshjeje. Këto veshje ndryshojnë në mes tyre nga materialet e përdorura, nga format e jashtme, nga ngjyrat dhe kombinimet e tyre, nga dekoracionet e vecanta etj.

Një interes të posacëm paraqesin kostumet kombëtare, në pregatitjen e materialit të tyre, në qepje dhe në zbukurimet. Kostumet e grave kanë më shumë variacione dhe janë më të stolisura. Mbi të gjitha qëndisin këmishat. Duart e saja dinë të përdorin me shumë mjeshteri gjilpërën. Qëndisen vetëm pjesët e këmishës që duken: gryka, gjoksi, mëngët, dhe fundi. Zakonisht qëndisen me fije mëndafshi ose pambuku, ngjyrash të ndryshme, ku gjithnjë bie më tepër në sy ngjyra e kuqe dhe pastaj e zeza etj.

Gruaja shqiptare për shekuj me radhë arriti të kombinojë shumë bukur me punën e saj të dorës formën me ngjyrën, që janë fryt i një imagjinate të pasur dhe intuicioni të forte. Punët e dorës së gruas shqiptare janë të bukura si këngët tona, sepse edhe këto janë shprehja e drejtë e ndryshimeve të popullit tonë: gëzimi, trishtimi, dashuria etj. Nga ky thesar i çmuar u frymos edhe Piktori ynë Xhevdet Spahija. Ku pershtypjet e tije rreth kostumeve tradicionale i vuri ne pikturat e tije, e qe ju do ti shijoni sot.

MIRDITSKA DJEVOJKA IDE SA
KOLJEVKOM KOD RODBINE

VAJZA MIRDITORE SHKON
NE GJINI ME DJEP

141X141cm

PASTIRICA

BARESHA

126X85cm

MIRDITSKA ATLANTIDA

ATLANTIDA MIRDITORE

65x68cm

DŽUBLETA

XHUBLETA

120X60cm

DEA DURRSAKE
(Božica plodnosti)

DEA DURRSAKE

100X100cm

ODJEĆA ZA MLADENKE
ARBRIJE

VEŠJE NÜESH
ARBRESHE

130X100cm

ŽENSKA ODJEĆA NA
DJAKOVAČKIM GORAMA

VEHJE GRASH NË MALSI
TË GJAKOVËS

106X60cm

ODJEĆA ZA MLADENKE
DJAKOVICA

VEŠJE NUSESH
GJAKOVARE

100X100cm

LAMA ŽENA U PEĆI

LOMA E GRAVE NË PEJË

123X105cm

ODJEČA ZA
MLADENKE IŽ PREŠEVA

VEŠHJE NUŠESH
NGA PRESHEVA

70X90cm

ODJEĆA ZA
MLADENKE IZ SKADRA

VESHJE NUESH
SHKODRANE

62X68cm

ODJEĆA ZA
MLADENKE IZ ZYMA

VEŠHJE NUSESH
ZYM-HAS

126X81cm

KULA ISLAMAJA KRALAN

KULLA E ISLAMAJVE
KRALAN

100X80cm

PLES RUGOVE

VALLJA E RUGOVËS

60x120cm

MUŠKA NARODNJA
NOŠNJA

VEHJE POPULLORE
BURRASH

95X85cm

MAJKA TEREZIJA

NËNA TEREZË

81X64cm

SKENDERBEG
KREÇE U BITKU

SKENDERBEU
NISET PËR BETEJË

100X50cm

ROZAFI OD DRVETA

ROZAFI NGA DRURI

70X70cm

ISMAJL QEMAJLI

ISMAJL QEMAJLI

80X90cm

ROZAFIJA OD MESA

ROZAFIJA PREJ MISHI

90X90cm

SKENDERBEG

SKENDERBEU

100x100cm

ROZAF OD KAMENA

ROZAF NGA GURI

90X100cm

DOBROTVORKA MAJKA TEREZIJA

BAMIRËSJA NËN TEREZA

73x76cm

MOTIV SA
MENGALEMA-BERAT

MOTIV NGA
MENGALEMI-BERAT

50X70cm

DORUNTINA & ARETI

81X81cm

81X81cm

MOST ISLJAM BEGA

URA E ISLAM BEUT

120X81cm

KRAJOLIK IZ SKADRA

MOTIV NGA SHKODRA

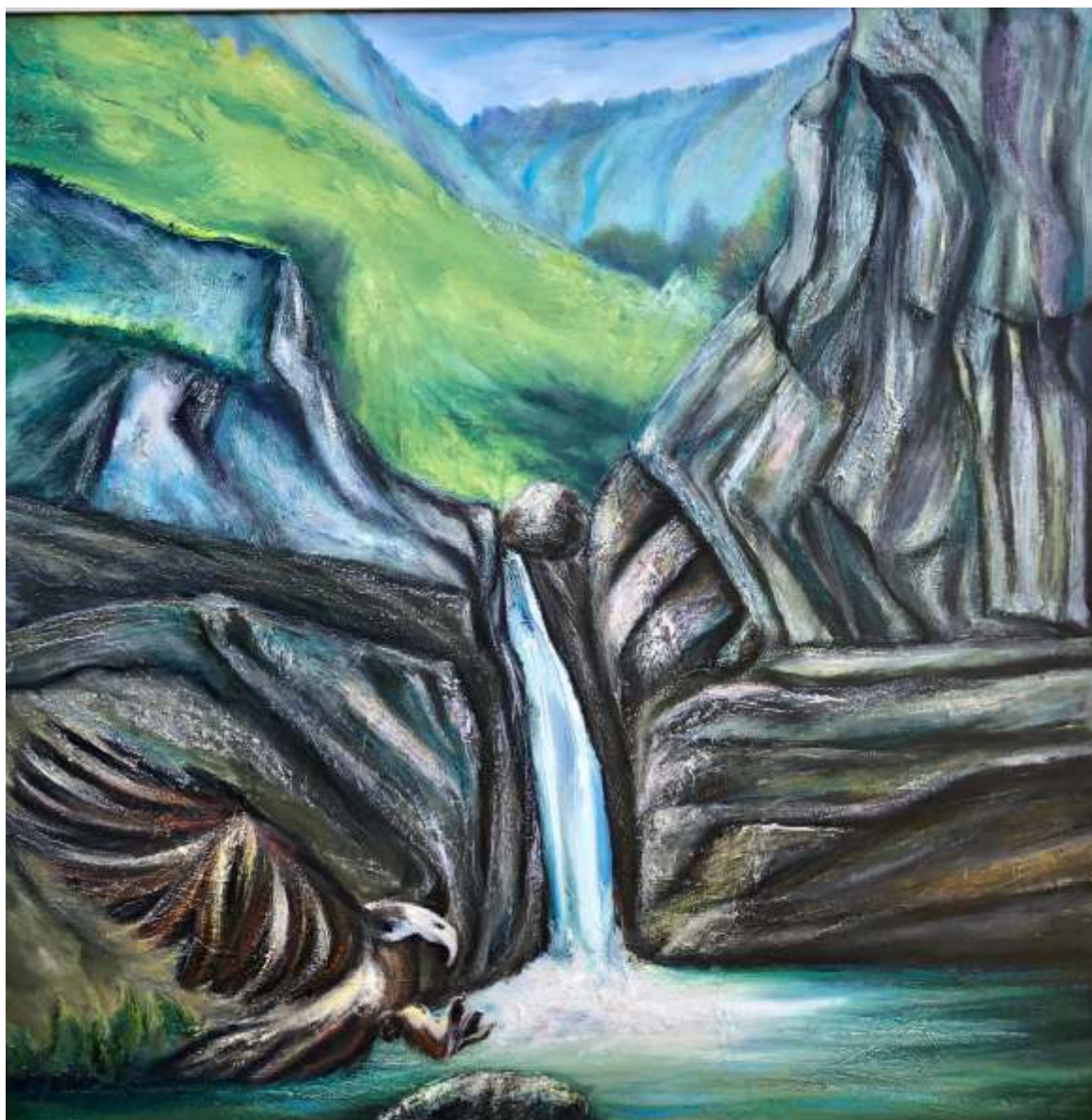
81X64cm

MOTIV IZ BERATA

MOTIV NGA BERATI

62X67cm

SUŠICA | SUSHICA

90X90cm

Xhevdet Spahija

BIOGRAFIJA

1950 – Rodio se u Peç – Kosovo

1971 – Završio srednju školu za likovnog tehničara

1973 – Diplomirao na VPŠ, na odsjeku likovne umjetnosti

1982 – Diplomirao na akademiji likovne umjetnosti

2005 – Diplomirao na fakultetu likovne umjetnosti te stekao zvanje mag. u slikarstvu

Xhevdet Spahija piktor, u lind në Pejë (Kosovë) më 1950.

1971 kreu shkollën e teknikëve të artit figurativ – Pejë

1973 u diplomua në SHLP në Prishtinë– dega e artit figurativ

1982 u diplomua në akademin e arteve në Prishtinë – dega e artit figurativ

2005 kreu FA – studimet pasdiplomikedhe muarr granden Mr.i pikturës

KOLEKTIVNE IZLOŽBE EKSPOZITAT KOLEKTIVE

1971 – 1976 merrte pjesë në ekspozitat kolektive të shoqatës AF në Pejë

1976 – 1990 merrte pjesë në ekspozitat kolektive të shoqatës AF në Gjakovë

1990 – 2009 merrë pjesë pothuajse në të gjitha ekspozitat kolektive të shoqatës AFA të Pejës

Merrë pjesë në ekspozitat e qershorit "DITA E PRISHTINËS" si dhe në festat e nëntorit që organizohen në kryeqytet.

Bionalet ndërkombëtare "Raciborz 2000 dhe 2002" në Poloni

Kolonit artistike "Jedretina 2001" në Zar të Kroacisë,

Velipoj 2007 Shkodër - Shqipëri,

2011 Hotel "HILTON", Stokholm, Suedi

2012 Ekspozitë e përbashkët për nder të figurës së "Ali Ibër Nezës" në Gjakovë

2012 Ekspozita Kolektive në Pallatin e Kulturës "Asim Vokshi" në Gjakovë për 100 vjetorin e shtetit Shqiptar

2005 Ekspozita në Galerinë e Institutit Albanologjik në Prishtinë

2006 Ekspozita në Galerinë e Ministrisë së Kulturës

SAMOSTALNE IZLOŽBE EKSPOZITAT PERSONALE

2007 Ekspozita e përbashkët me ambasadorin e Greqisë Nicolaos

Kanellos në galerinë e mullirit të "Haxhi Zekës" në Pejë

2009 Galerinë e Artit në Pejë

2009 Pallati i Kulturës "Asim Vokshi" në Gjakovë

2011 Galeria "Mltt i Centrum", Geteborg, Suedi

2011 Biblioteka "Ibrahim Rugova", Gjakovë

2012 në Galerinë e Ministrisë së Kulturës – Prishtinë

2013 në "Muzeun Historik Kombëtar" - Tiranë

2014 Pallati i Kulturës në Gjakovë

2015 Galeria e Artit "Asim Vokshi" në Gjakovë

2015 Qendra Inovative "JIC" në Gjakovë

2015 Galeria e Arteve në Pallatin e Kulturës në Pejë

2015 Qendra Kulturore "Lasgush Poradeci" në Pogradec, Shqipëri

2016 Galeria e Arteve - Shkodër, Shqipëri

2016 Galeria e Arteve Figurative - Lezhë, Shqipëri

2016 Pallati i Kulturës në Laç, Shqipëri

2017 Galeria e Arteve, Qendra Kulturore "Labëria" në Vlorë

2017 Galeria e Arteve Visuale "Nikolet Vasia" në Durrës

2017 Universiteti "Eqrem Çabej" në Gjirokastrë

2018 Pallati i Kulturës "Asim Vokshi" në Gjakovë

2019 Galeria e Artit "Edwar Lear" në Berat, Shqipëri

2019 Pallati i Kulturës "Asim Vokshi" në Gjakovë

2020 Galeria e Arteve "Vilson Kilica", Fier, Shqipëri

2020 Muzeu Etnologjik i Elbasanit, Shqipëri

2020 Galeria e Arteve në Tetovë, Maqedonia e Veriut

2021 Ekspozita në Muzeun "Argjiro" në Gjirokastrë

2021 Ekspozitë e pavarur në Zagreb

**ALBANSKA NARODNA
NOŠNJA U SLIKARSTVU**

**VESHJET POPULLORE
SHQIPTARE NË PIKTURË**

NAKLADNIK / BOTUESI:

Albansko kulturno društvo u Hrvatskoj
Shoqata kulturore Shqiptare në Kroaci
Albanian cultural association in Croatia

ZAGREB 2022

BEHAR MULLAJUPI
predsjednik–kryetar

KUSTOS/KURATOR:
YLL SPAHIJA

TEKST–TEKSTI
YLL SPAHIJA

SLIKE/FOTOGRAFITË:
DENIS SPAHIJA

GRAFIČKI DIZAJN/DIZAJNI GRAFIK
JETMIR KAZAZI

MARKETING:
SEJFEDIN PREKAZI

TISKANJE/SHTYPI:
BLINI–BK
DJAKOVICA–GJAKOVË
K O S O V O

KOMADA/TIRAZHI:
200 KOMADA/copë

03–08 LIPNJA
QERSHOR **2022**

Katalogu je tiskan finansijskom potporom Vlade Republike Hrvatske
iz državnog proračuna za 2022. godinu.

Katalogu është botuar me ndihmën financiare të Qeverisë së
Republikës së Kroacisë nga buxheti për vitin 2022.

ISBN 953-50126-0-3

9 789535 012603